

Tweede tussenrapportage 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Leeswijzer.....	4
Proces en gevraagd besluit	6
Programma's	8
Samenwerkende gemeente	8
Zorgzame gemeente	10
Vitale gemeente	13
Leefbare gemeente	15
Algemene dekkingsmiddelen	17
Overhead	18
Overzicht reserves.....	19
Recapitulatie.....	20

Inleiding

Voor u ligt de tweede tussenrapportage, de turap. De rapportage is in augustus afgerond en bevat de ontwikkelingen zoals die na eerste tussenrapportage 2025 bekend zijn geworden. Als peildatum is hierbij uitgegaan van raadsbesluiten tot en met 15 juli 2025 en de gebeurtenissen tot en met 31 augustus.

De tussenrapportage laat de voortgang zien op de uitvoering van de activiteiten en de actuele verwachting van het financiële resultaat.

Voor de activiteiten geldt dat alleen de activiteiten die een afwijking van de begroting laten zien worden gepresenteerd.

De tweede tussenrapportage laat een voordelig resultaat zien van € 0,8 miljoen. De belangrijkste financiële ontwikkelingen hebben betrekking op:

Meicirculaire gemeentefonds en inflatie	€ 0,2 miljoen	voordelig
Lagere rentelasten door uitstel aantrekken nieuwe leningen	€ 0,8 miljoen	voordelig
Lagere lasten armoedebeleid	€ 0,2 miljoen	voordelig
Hogere opbrengsten OZB	€ 0,2 miljoen	voordelig
Hogere bijdrage Omgevingsdienst	-€ 0,1 miljoen	nadelig
Onderzoekskosten oeverbeschoeiing WA-hof	-€ 0,1 miljoen	nadelig
overige mutaties < € 100.000	- € 0,4 miljoen	nadelig
Totaal:	€ 0,8 miljoen	voordelig

In de tweede tussenrapportage wordt het totaal van de lasten voor het jaar 2025 met € 4,2 miljoen en de baten met € 3,5 miljoen verlaagd. De daling van de baten en lasten wordt voor € 3,3 miljoen veroorzaakt door het netto opnemen van een aantal onderdelen in de begroting. Door het weghalen van deze dubbelstellingen verandert het resultaat niet maar wel het volume van de begroting. Hiermee is aanvulling gegeven aan een van de aanbevelingen van de accountant.

Het totaal van begroting bedraagt na vaststelling van de wijziging naar aanleiding van de tweede tussenrapportage bijna € 288 miljoen. Daarmee is de begroting toegenomen met € 17 miljoen ten opzichte van de in november 2024 vastgestelde begroting 2025.

Actualisatie investeringskredieten

In de eerste tussenrapportage zijn wijzigingen in de omvang van de openstaande kredieten verwerkt als gevolg van onderbestedingen in 2024. Het openstaande investeringsbedrag op de kredieten is € 111 miljoen. Hiervan is begroot dat in 2025 € 50 miljoen tot besteding komt. Op dit moment is de verwachting dat de uitgaven in 2025 niet meer zullen bedragen dan € 25 miljoen. In de decembernota wordt een volledige tweede actualisatie verwerkt en de uitgaven voor 2025 verlaagd. Vooruit lopend op de afronding van de actualisatie is het actuele beeld voor de behoefte aan nieuwe geldleningen verwerkt in de programmabegroting 2026.

Relatie met andere P&C producten

De tweede tussenrapportage wordt in dezelfde periode opgesteld en afgerond als de programmabegroting 2026, maar richt zich nadrukkelijk alleen op de uitvoering van de begroting in het lopende jaar. De wijzigingen die worden voorgesteld hebben altijd een incidenteel karakter op de begroting. Als sprake is van een doorwerkend effect op de volgende jaren wordt dit apart vermeld als autonome ontwikkeling in de programmabegroting 2026.

Leeswijzer

In deze leeswijzer wordt aangegeven hoe de tussenrapportage is opgebouwd en wordt de financiële techniek achter de wijzigingen geduid.

De tweede tussenrapportage 2025 gaat in op de afwijkingen ten opzichte van de begroting 2025 en de bijstellingen in de eerste tussenrapportage. In overeenstemming met de financiële verordening 2024 worden nu alleen de afwijkingen beschreven die zich voordoen bij de uitvoering van het vastgestelde beleid. Dit betreft de volgende drie soorten afwijkingen:

- op beoogde beleidsdoelen, beoogde activiteiten, geautoriseerde exploitatiebudgetten, investeringskredieten en grondexploitaties
- groter dan € 100.000 per taakveld per programma, voor zowel baten als lasten
- op investeringskredieten met minimaal 5 procent van het krediet, met een minimum van € 50.000

In het **onderdeel Proces en gevraagd besluit** schetsen we hoe de tussenrapportage tot stand is gekomen en welke zaken naast de programmadoelen en de autonome wijzigingen een rol spelen. We gaan in de rapportage alleen in op de afwijkingen op de volgende gebieden:

- nieuwe ontwikkelingen en onzekerheden
- de inhoud van de financieel technische wijzigingen in de begroting
- de actualisatie van de openstaande kredieten

Tot slot wordt in dit onderdeel het concept raadsbesluit gepresenteerd waarmee de tweede tussenrapportage wordt aangeboden aan de Raad.

In het onderdeel **Programma's** komen achtereenvolgens per programma aan de orde:

- afwijkingen in de realisatie van de doelen.
- bijstelling van de begroting op basis van de inzichten tot en met 31 augustus 2025
- eventuele bijstelling van kredieten op basis van de inzichten tot en met 31 augustus 2025

In het **Financieel overzicht** worden de afwijkingen in de financiële uitvoering weergegeven. De afwijkingen worden gepresenteerd in een overzichtstabel waarbij de volgende toelichtingsregels zijn gehanteerd:

a. Financieel technische wijzigingen

In deze categorie worden de volgende soorten wijzigingen verwerkt:

1. Verschuivingen tussen programma's waarbij het resultaat van de begroting als geheel niet wijzigt
2. Het opnemen van hogere baten en lasten samenhangend met rijksregelingen, provinciale subsidies en andere geldstromen van derden

De Financieel technische wijzigingen zijn kort toegelicht in het onderdeel Proces en gevraagd besluit.

b. Autonome ontwikkelingen

Dit zijn ontwikkelingen waar géén inhoudelijke invloed meer op is. De financiële effecten zijn onontkoombaar en noodzakelijk. Conform de financiële verordening moeten wijzigingen worden toegelicht die groter zijn dan € 100.000 voor de baten en/of de lasten. Wijzigingen die kleiner zijn worden als verzameling "overige kleine wijzigingen" met vermelding van het taakveld als één wijziging gepresenteerd.

Om te bepalen of een mutatie een autonome ontwikkeling is, worden twee criteria gehanteerd:

1. er is sprake van een door de raad genomen besluit waarin de financiële afwijking is vastgelegd. Voor de 2e tussenrapportage wordt daarbij de datum van 15 juli gehanteerd als peilmoment
2. een nieuwe ontwikkeling in 2025 die voor de gemeente niet beïnvloedbaar is

De autonome ontwikkelingen worden toegelicht. In het geval er sprake is van een eerder genomen raadsbesluit wordt korthedshalve volstaan met de vermelding het onderwerp en de melding van het Raadsbesluit.

c. De inzet van reserves

In deze categorie worden de mutaties op de reserves benoemd die verbonden zijn aan de autonome ontwikkelingen. Deze wijzigingen worden niet toegelicht omdat dit al is gedaan in het onderdeel autonome ontwikkeling.

In het onderdeel **Investerings** wordt stilgestaan bij voorgestelde aanpassingen in de afzonderlijke kredieten als dit leidt tot een overschrijding van het krediet met 5% met een minimum van € 50.000.

In het onderdeel **mutaties reserves** wordt getoond welke wijzigingen in de tweede tussenrapportage zijn verwerkt. De geprognosticeerde stand eind 2025 is verwerkt als stand in de programmabegroting 2026.

In de **Recapitulatie** wordt het geheel aan wijzigingen in de exploitatie 2025 weergegeven.

Proces en gevraagd besluit

Proces

In deze tweede tussenrapportage worden per programma voorstellen gedaan om de begroting 2025 aan te passen naar aanleiding van gebleken afwijkingen in de uitvoering. Om de tussenrapportage te kunnen maken is met alle budgethouders gesproken over de voortgang in de beleidsuitvoering en de eventuele knelpunten in de uitvoering van de begroting 2025.

In dit onderdeel Proces wordt achtereenvolgens de stand van zaken toegelicht op de volgende onderdelen:

- Nieuwe ontwikkelingen en onzekerheden;
- Duiding van de financieel technische begrotingswijzigingen
- Eventuele wijzigingen in de investeringen/kredieten

Daarna wordt het voorgestelde raadsbesluit getoond.

Nieuwe ontwikkelingen en onzekerheden

Geen nieuw rijksbeleid

Na het terugtrekken van de PPV-bewindslieden uit het kabinet Schoof is er sprake van een demissionair kabinet. Als gevolg hiervan worden er geen, of een heel beperkt aantal, nieuwe beleidsvoorstellen gedaan. Daarmee is er weinig zicht op vooruitgang in een aantal bepalende dossiers voor de gemeentefinanciën. Dit betreft met name de zogenaamde Ravijnjaren in het gemeentefonds en de dossiers in de jeugdzorg. Voor de jeugdzorg geldt dat het overleg tussen VNG en Kabinet wordt voortgezet in het overhedenoverleg van augustus. De gemeenten verwachten in dat overleg een verdere verduidelijking van de financiële situatie. Begin september heeft de VNG gemeld dat het kabinet de eerder door de Commissie Van Ark geadviseerde compensatie voor de tekorten 2023 en 2024 aan de gemeente beschikbaar gaat stellen. Landelijk is hiermee € 748 miljoen gemoeid. De verwerking hiervan komt aan bod na een officieel bericht van het rijk. Hopelijk is dat nog voor de behandeling van de decembernote 2025.

Het eerste moment waarop nieuwe informatie wordt gegeven is de derde dinsdag van september, Prinsjesdag, als de miljoenennota 2025 wordt gepresenteerd. Over de effecten van de presentatie op prinsjesdag wordt de gemeenteraad geïnformeerd via een raadsinformatiebrief, dit gebeurt nog voor de behandeling van de tweede tussenrapportage in de gemeenteraad.

Schade oeverbeschoeiing Willem Alexanderhof

De schades aan de oeverbeschoeiing Willem Alexanderhof zijn via een raadsinformatiebrief onder de aandacht gebracht van de gemeenteraad. In de brief is aangegeven dat nader onderzoek nodig is om tot een volledige beoordeling te kunnen komen. De kosten van dit onderzoek zijn deze rapportage verwerkt.

Verwacht financieel beeld jeugdzorg (momenteel in nader onderzoek)

Sinds de eerste tussenrapportage (peildatum april 2025) zien we dat de ontwikkeling van de kosten in de jeugdzorg stabiliseert. Dat betreft zowel de prijzen als het aantal indicatiestellingen. We zijn blij met deze ontwikkeling omdat hiermee zichtbaar wordt dat de inspanningen om de jeugdzorg in de grip te krijgen vruchten gaan afwerpen. Nog steeds geldt de financiële uitkomst voor 2025 niet met voldoende zekerheid kan worden geprognosticeerd. Dit is omdat er sprake is van openeinde regelingen en de ervaring uit eerdere jaren niet positief was. In de decembernote wordt een indicatie gegeven van de prognose. Op dit moment is het beeld dat de afwijking binnen een redelijke marge (1 -2 %) van de begroting zal liggen.

Stand van zaken beheersmaatregelen sociaal domein

Er is in 2025 voor € 3,2 miljoen aan beheersmaatregelen opgenomen binnen het sociaal domein. De verwachting is dat een groot deel hiervan haalbaar is. Bij de jeugdzorg lijken we de beheersmaatregel te halen op basis van de huidige gegevens. De maatregelen op het gebied van bedrijfsvoering WMO en het doelgroepenvervoer lijken we niet te halen. Voor het doelgroepenvervoer wordt momenteel onderzoek gedaan naar regionale mogelijkheden. Het doel is om samen tot toekomstvast mobiliteit voor alle inwoners te komen, de gevolgen hiervan zijn niet in 2025 gerealiseerd. Totaal lopen we op deze onderdelen een risico van ca. € 0,85 miljoen. In de decembernote 2025 komen we hierop terug.

Specifieke projecten

Gevelrenovatie

De projecten voor gevelrenovatie zijn voor € 2,5 miljoen opgenomen in de begroting. De hieraan gekoppelde subsidieregelingen maken het niet mogelijk om dit bedrag voor 2026 volledig te kunnen vastleggen met verplichtingen en subsidie toekenningen. Er wordt een voorstel voorbereid voor de decembernota om een bestemmingsreserve in te stellen zodat de beschikbare middelen niet elk jaar voor schommelingen in het resultaat zorgen.

Buurthuizen

De gemeenteraad heeft in 2024 een bedrag van € 400.000 vrijgemaakt voor een impuls in de buurthuizen. Deze middelen worden onder andere aangewend om aanpassingen te doen die leiden tot terugdringing van de vaste lasten in de vorm van energiebesparing. Gestreefd wordt naar het nog in 2025 aanbieden van een uitgewerkt voorstel voor de besteding van deze middelen.

Financieel technische wijzigingen

In de verschillende programma's zijn wijzigingen met een financieel technische karakter verwerkt. Dit zijn wijzigingen die noodzakelijk zijn om de begroting aan te passen aan de baten en de lasten die voor de doelstellingen beschikbaar zijn, zonder dat hiermee het beleid en het begrotingssaldo wijzigt. Hieronder de belangrijkste posten:

Programma 1

- Regionale samenwerking en het programma Vitale regio's: € 0,5 miljoen toename

Programma 2

- Hotel en accommodatieregeling: € 0,3 miljoen toename
- Rijksbijdrage IZA: € 0,3 miljoen afname
- Rijksbijdrage Kinderopvang Toeslagenaffaire: € 0,1 miljoen toename

Programma 3

- Bijdrage rijk en provincie Maritiem Cluster: € 0,2 miljoen toename
- Netto i.p.v. bruto opnemen Grondexploitatie € 3,7 miljoen afname

Programma 4

- Rijksbijdrage onderwijsbeleid: € 0,4 miljoen toename
- Rijksbijdrage Sport: € 0,1 miljoen toename

De stijging van de uitkering uit het gemeentefonds wordt niet als financieel technische post gepresenteerd.

Kredieten

Er zijn in de periode sinds de eerste tussenrapportage geen nieuwe kredieten vastgesteld door de gemeenteraad, waardoor de kredieten ongewijzigd zijn gebleven.

Ten behoeve van de decembernota vindt in september 2025, mede met oog op jaarafsluiting 2025, een nieuwe actualisatieronde plaats die is gericht op voortgang in de bestedingen en een bijstelling van de ramingen in de decembernota. De daadwerkelijke investeringen lopen ook in 2025 achter op de oorspronkelijke raming en de eerste bijstelling. De doorwerking hiervan in de lagere rentelasten is verwerkt in deze tussenrapportage.

Besluitvorming

De door uw raad te nemen besluiten luiden als volgt:

1. De tweede tussenrapportage 2025 en de daarin opgenomen bijstelling van de activiteiten voor kennisgeving aan te nemen;
2. De in deze rapportage opgenomen mutaties in de reserves vast te stellen. Het overzicht van deze mutaties is te vinden op pagina 19;
3. De financiële aanpassingen vast te stellen en de begroting 2025 conform te wijzigen. De mutaties zijn per programma toegelicht en de samenvatting staat op pagina 20 van deze rapportage.

Programma's

Samenwerkende gemeente

Doelen

In dit programma zijn er op de volgende activiteiten afwijkingen:

1.2 Inwoners en ondernemers ervaren een goede dienstverlening van de gemeente Den Helder: online waar het kan en persoonlijk waar het moet.

Activiteit 1.2.2 HUB Julianadorp

Portefeuillehouder: Wagner

Gesprekken met participanten die betrokken (kunnen) zijn bij de realisatie van de HUB, het burgerloket in Julianadorp, vinden plaats en er wordt gestart met het realiseren van de HUB in Julianadorp.

Toelichting op afwijkingen

Om de HUB te kunnen realiseren is in de Kadernota 2026 structureel € 70.000 extra budget gevraagd. De HUB vergt jaarlijks € 150.000.

Het bestuur van MFC 't Dorpshuis heeft eenzijdig besloten af te zien van de realisatie van de HUB. De gemeente blijft koersvast het collegeprogramma volgen en gaan in gesprek met de Woningstichting om alternatieve mogelijkheden te verkennen.

Financieel overzicht

Overzicht van de geraamde bedragen en de mutaties in de reserves:

Samenwerkende gemeente	Primitieve begroting	Wijzigingen t/m 1e Turap	Totaal	2e Turap	Saldo
Bedragen x € 1.000					
Exploitatie					
Lasten	7.713	1.595	9.308	650	9.958
Baten	-1.450	-1.025	-2.475	-524	-2.998
Saldo van baten en lasten	6.264	570	6.834	126	6.960
Reserves					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	-300	0	-300	0	-300
Mutaties in de reserves	-300	0	-300	0	-300
Saldo van baten en lasten	5.964	570	6.534	126	6.660

Toelichting:

Mutaties tweede tussenrapportage	Bedrag
Bedragen x € 1.000	
Exploitatie	
Technische financiële ontwikkelingen	11
Autonome ontwikkelingen	115
Financieel effect wijziging rechtspositie raadsleden	43
Met ingang van 1 januari 2025 is de tegemoetkoming voor raadsleden aangepast. Raadsleden hebben jaarlijks recht gekregen op een bedrag ter hoogte van één maandvergoeding voor het treffen van een voorziening voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. De tegemoetkoming bedraagt € 42.602 op jaarbasis.	
Vorbereiding opzet regionale bedrijfsvoeringsorganisatie	73
Dit betreft de kosten voor het projectteam dat de regionale bedrijfsvoeringsorganisatie gaat opzetten. De kosten worden evenredig verdeeld over de 4 gemeenten. Den Helder is de hostgemeente in de periode tot aan de op te zetten bedrijfsvoeringsorganisatie.	
Totaal exploitatie	126
Saldo van baten en lasten	126

Zorgzame gemeente

Doelen

In dit programma zijn er op de volgende activiteiten afwijkingen:

2.5 We streven voor onze inwoners naar een veilige en gezonde leefomgeving in alle levensfasen; van het kansrijk opgroeien tot het vitaal oud worden.

Activiteit 2.5.1 Hulp enkelvoudige jeugdcasussen

Portefeuillehouder: De Vrij

Team Zorg voert zelf hulpverlening uit bij jeugdcasussen waarbij sprake is van enkelvoudige problematiek.

Toelichting op afwijkingen

In het komende jaar zullen wij de hoeveelheid casussen welke middels Top 80 of ICR worden opgepakt gaan uitbreiden. Hierbij wordt op steeds grotere schaal op integraal niveau gewerkt.

2.6 We streven naar kwalitatief goede en tijdige zorg die bij de inwoner thuis (of zo dicht mogelijk bij dat huis) wordt geboden.

Activiteit 2.6.1 Aanbesteding Jeugdzorg

Portefeuillehouder: De Vrij

We werken aan een nieuwe aanbesteding voor de Jeugdzorg met als doel om per 1 januari 2026 nieuwe contracten af te sluiten met diensten en producten die voldoen aan de kwaliteitscriteria en aansluiten bij de behoeften van de jeugd en hun gezinnen.

Toelichting op afwijkingen

Conform eerste tussenrapportage 2025.

Financieel overzicht

Overzicht van de geraamde bedragen en de mutaties in de reserves:

Zorgzame gemeente	Primitieve begroting	Wijzigingen t/m 1e Turap	Totaal	2e Turap	Saldo
Bedragen x € 1.000					
Exploitatie					
Lasten	134.333	6.113	140.446	-843	139.603
Baten	-37.855	-1.172	-39.027	1.406	-37.621
Saldo van baten en lasten	96.477	4.941	101.419	563	101.982
Reserves					
Lasten	0	0	0	-632	-632
Baten	-760	-188	-948	618	-330
Mutaties in de reserves	-760	-188	-948	-14	-962
Saldo van baten en lasten	95.717	4.753	100.471	550	101.020

Toelichting:

Mutaties tweede tussenrapportage	Bedrag
Bedragen x € 1.000	
Exploitatie	
Technische financiële ontwikkelingen	789
Autonome ontwikkelingen	-225
Actualisatie gelden Participatiewet	477
Elk jaar rond de maand mei ontvangen wij vanuit de Rijksoverheid het nader voorlopig budget voor de uitkeringen uit de Participatiewet en de loonkostensubsidie. We actualiseren op dat moment ook de uitgaven aan de hand van de op dat moment bekende aantallen bijstandsontvangers. Uit het nader voorlopig budget blijkt dat wij € 2 miljoen minder rijksmiddelen ontvangen. Doordat er een afname van de werkloosheid wordt verwacht is het totale landelijke budget ook afgenomen. De verwachte daling zien wij niet terug in onze uitgavenkant. Voor 2025 houden wij rekening met 1.303 bijstandsontvangers en een indexatie van 2,42%. In lijn met het doel van de reserve Buig wordt het voorlopig nadeel nu onttrokken aan de reserve: € 1,1 miljoen.	
Armoedebeleid vrijval	-169
De vrijval binnen het armoedebeleid is veroorzaakt door twee onderdelen. Dit zijn een kleiner gebruik van de collectieve zorgverzekering (€ 80.000) en de vergoeding vanuit het rijk voor de compensatie afschaffen lage inkomensvoordelen (€ 89.000). De verlaging van de collectieve zorgverzekering is mogelijk doordat de inwoners tijdens de overstapperiode 2023/2024 minder vaak kozen voor een aanvullende verzekering, om zo de kosten laag te houden. Het aantal collectief zorgverzekerden is gedaald met bijna 8% t.o.v. 2024. Dit is een incidenteel effect, structureel is in de begroting vanaf 2026 al rekening gehouden met deze verlaging.	
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	-93
De kosten voor kwijtschelding van de afvalstoffenheffing kunnen worden verlaagd met € 93.450 tot € 600.000.	
Maatschappelijke opvang en Beschermde wonen	-464
In de actualisatie zijn de lasten voor de ontwikkeling van nieuwe locaties in de begroting opgenomen en zijn de overige uitgaven op basis van de prognose voor 2025 verlaagd. Per saldo is er een kleinere inzet van de reserve nodig. De onttrekking aan de reserve is verlaagd met € 464.000. Omdat dit een centrumtaak is worden de middelen via de reserve geëgaliseerd. De reserve wordt aangewend in de komende jaren voor de realisatie en exploitatie van de opvanglocaties	
P2 Overige mutaties kleiner dan € 100.000	24
Voor het gereed maken van de JGZ-locatie Texelstroomlaan is een aanvullend bedrag nodig van € 23.700 (nadeel).	
Totaal exploitatie	563

Reserves	
Technische financiële ontwikkelingen	
Autonome ontwikkelingen	-14
Actualisatie gelden Participatiewet	-477
Maatschappelijke opvang en Beschermd wonen	464
Totaal reserves	-14
Saldo van baten en lasten	550

Vitale gemeente

Doelen

In dit programma zijn er op de volgende activiteiten afwijkingen:

3.1 Wonen, werken, onderwijs en recreatie worden gericht op het boeien, binden en behouden van (toekomstige) werknemers voor de arbeidsmarktregio.		
Activiteit 3.1.1	Omgevingsplan	Portefeuillehouder: Bais
Het tijdelijke omgevingsplan wordt stapsgewijs uitgewerkt tot een volwaardig omgevingsplan. Er wordt hierbij teruggegrepen op nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden zoals beschreven in de omgevingsvisie die in september 2023 is vastgesteld.		
Toelichting op afwijkingen		
Conform toelichting eerste tussenrapportage: Door de inzet op het bepalen van de structuur en standaardregels loopt de planning achter ten opzichte van eerder voorzien bij het bepalen van de aanpak op hoofdlijnen in 2023. Deze basis biedt kansen om in de stapsgewijze omzetting van de regels weer (een deel van de) tijd in te halen. Voldoende capaciteit om dit proces zorgvuldig te doorlopen is echter een belangrijk aandachtspunt in de periode tussen nu en 2032.		
3.4 We realiseren van een voldoende en kwalitatief onderscheidend woningaanbod. Daarnaast realiseren we tijdelijke huisvesting (flexibel wonen) voor spoedzoekers, statushouders en arbeidsmigranten.		
Activiteit 3.4.5	Nieuwe woningbouwlocaties	Portefeuillehouder: Bais
We bereiden nieuwe woningbouwlocaties voor bij de Spoorweghaven/Ruyghweg en Juliandorp Oost. Verder maken we bouw- en woonrijp voor de woningbouw bij station Den Helder Zuid en Tillenhof.		
Toelichting op afwijkingen		
Besluitvorming wordt voorbereid voor Ruyghweg. Zie de toelichting voor Julianadorp Oost activiteit 4.6.2.		
3.5 Aan de hand van het programma duurzaamheid werken we aan onze duurzaamheidsambities en zetten we in op samenwerking met lokale trendsetters/voorlopers.		
Activiteit 3.5.2	Uitvoeren van de transitievisie warmte (2021-2026)	Portefeuillehouder: Van Diepen
In de Transitievisie Warmte is beschreven hoe wijken in Den Helder aardgas vrijgemaakt kunnen worden. Voor de startwijken De Schooten en Zwanenbalg worden Wijkuitvoeringsplannen opgesteld.		
Toelichting op afwijkingen		
Groen: Het WUP Zwanenbalg wordt eind Q4 2025 ter besluitvorming aan het college aangeboden. Oranje: Het opstellen van het WUP De Schooten heeft vertraging opgelopen doordat de investeringsbeslissing van de Woningstichting Den Helder (WSDH) voor de realisatie van een warmtenet in De Schooten is uitgesteld.		
3.5 Aan de hand van het programma duurzaamheid werken we aan onze duurzaamheidsambities en zetten we in op samenwerking met lokale trendsetters/voorlopers.		
Activiteit 3.5.6	Stimuleren inzet waterstof	Portefeuillehouder: Van Diepen
We stimuleren ondernemers om gebruik te maken van de subsidieregeling die ondernemers in de agrisector en de scheepvaart in de Kop van Noord-Holland ondersteunt bij het ombouwen van hun bedrijfsmiddelen, voer- en vaartuigen naar een elektrische aandrijving, gevoed door waterstof.		
Toelichting op afwijkingen		
Conform toelichting eerste tussenrapportage: We verwachten niet dat het beschikbare subsidiebedrag wordt uitgegeven. Dat komt o.a. door de beperkte beschikbaarheid van waterstof en de hoge prijs ervan. We verkennen alternatieven.		
3.6 We zetten in op bereikbaarheid van voorzieningen en een goede verkeersveiligheid.		
Activiteit 3.6.1	Verkeersveiligheid en fietsbeleid	Portefeuillehouder: Wagner
Uitvoering wordt gegeven aan het uitvoeringsplan Fietsvisie 2024-2027. Onder andere door het stimuleren van fietsgebruik en inzet op goede fietsparkeervoorzieningen in de binnenstad en op de stations. Kansen voor het realiseren van snelfietsroutes benutten we: lokaal en bovenlokaal. We realiseren doorfietsroutes om de fietsinfrastructuur van onze gemeente te verbeteren en te bouwen aan onze ambitie om een fietsvriendelijke gemeente te zijn. Voor de uitvoering is een krediet opgenomen in de begroting. De uitvoering van het investeringen in fietsveiligheid worden financieel ondersteund door de Provincie.		
Toelichting op afwijkingen		
Conform toelichting eerste tussenrapportage: Uitvoering zal naar verwachting in 2025 plaats vinden.		

Financieel overzicht

Overzicht van de geraamde bedragen en de mutaties in de reserves:

Vitale gemeente	Primitieve begroting	Wijzigingen t/m 1e Turap	Totaal	2e Turap	Saldo
Bedragen x € 1.000					
Exploitatie					
Lasten	22.731	12.176	34.907	-3.604	31.303
Baten	-10.859	-11.281	-22.140	3.222	-18.918
Saldo van baten en lasten	11.873	894	12.767	-382	12.385
Reserves					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	-2.046	-990	-3.036	0	-3.036
Mutaties in de reserves	-2.046	-990	-3.036	0	-3.036
Saldo van baten en lasten	9.827	-96	9.732	-382	9.350

Toelichting:

Mutaties tweede tussenrapportage	Bedrag
Bedragen x € 1.000	
Exploitatie	
Technische financiële ontwikkelingen	-748
Autonome ontwikkelingen	366
Budget Kansrijke Buurten programmaplan	93
Het college heeft besloten een opdracht te geven om voor het programma Kansrijke Buurten de governance-structuur voor de alliantie, een uitvoeringsorganisatie en een meerjarig uitvoeringsprogramma op te stellen.	
Omgevingsdienst Lumpsum bijdrage	114
Met ingang van 2024 ontvangt de Omgevingsdienst een extra bijdrage voor o.a. WOO-verzoeken en bodemtaken. Deze bijdrage was nog niet eerder in de begroting 2025 verwerkt.	
Onderzoekskosten oeverbeschoeiing WA-hof	100
Er is sprake van verzakkingen in de tuinen bij een aantal bewoners in Willem Alexanderhof. We gaan onderzoeken of er op een zekere wijze tegemoet gekomen kan worden aan de belangen van de bewoners. Dit vergt een nadere uitwerking door middel van een extern onderzoek (RIB 467322).	
P3: Overige mutaties kleiner dan € 100.000	59
In programma 3 wordt een aantal kleinere mutaties (kleiner dan € 100.000) verwerkt. Dit betreft: - uitgaven voor de parkeerdrukmeting (collegebesluit 330365): € 25.500 (nadeel) - vrijval van een deel van het budget beheerskosten Westoever: € 11.500 (voordeel). - betreft afwikkeling om verzoek nadeelcompensatie €45.000 (nadeel)	
Totaal exploitatie	-382
Saldo van baten en lasten	-382

Leefbare gemeente

Doelen

In dit programma zijn er op de volgende activiteiten afwijkingen:

4.1 We zetten in op doorgaande leerlijnen en passende gebouwen om onze inwoners goed op te leiden.		
Activiteit 4.1.2	Onderwijshuisvesting	Portefeuillehouder: Nanning
Het integraal huisvestingsplan 2020-2025 onderwijs wordt geactualiseerd.		
Toelichting op afwijkingen		
We hebben een bezwaar op gunning gehad, waardoor de start van de werkzaamheden is vertraagd. Na de zomervakantie is gestart met de werksessies.		
4.2 Voor de openbare ruimte zetten we in op een toekomstbestendige inrichting en gebruik.		
Activiteit 4.2.1	Voetgangers	Portefeuillehouder: Nanning
Voor het Helders Ommetje zijn in 2024 voorbereiding getroffen en wordt in 2025 gerealiseerd.		
Toelichting op afwijkingen		
De uitvoering volgt grotendeels het voorgestelde plan van aanpak, maar is enigszins van koers gewijzigd en kent nu een tweeledige aanpak. Momenteel vindt onderzoek plaats op welke wijze invulling gegeven kan worden aan de ambitie voor een inclusief pad		
4.4 We zetten in op goed functionerende winkelcentra en een aantrekkelijk stadshart waar mensen graag verblijven.		
Activiteit 4.4.1	Winkelcentra	Portefeuillehouder: Wagner
We faciliteren de winkelcentra zowel binnen als buiten het centrum met gevelrenovatieprojecten, zoals de Marsdiepstraat en het Julianaplein. Ook blijven we in gesprek met de verschillende winkelcentra over de ambities en actieplannen.		
Toelichting op afwijkingen		
De uitvoering van de gevelrenovatie Marsdiepstraat loopt uit omdat de voorbereiding (onafhankelijke kostenraming, ontwerp, betrekken eigenaren, en offertes) meer tijd heeft gekost dan gepland.		
4.6 Er is een adequaat aanbod van voorzieningen gericht op gezond bewegen voor alle doelgroepen.		
Activiteit 4.6.2	Initiatief ONS	Portefeuillehouder: Bais
We zetten een volgende stap in het bevorderen van het initiatief ONS in Julianadorp.		
Toelichting op afwijkingen		
Conform toelichting eerste tussenrapportage:		
Het stedenbouwkundig plan is inmiddels meer uitgewerkt. Programmatisch is meer duidelijkheid nodig ten aanzien van de sportvoorzieningen en zorgboulevard. De uitgangspunten zijn deels opgehaald en worden de komende tijd nog meer aangescherpt. Doordat dit meer tijd kost, is enige vertraging in de planvorming opgetreden. Gestreefd wordt naar het aanbieden van de grondexploitatie in Q1 2026.		

Financieel overzicht

Overzicht van de geraamde bedragen en de mutaties in de reserves:

Leefbare gemeente	Primitieve begroting	Wijzigingen t/m 1e Turap	Totaal	2e Turap	Saldo
Bedragen x € 1.000					
Exploitatie					
Lasten	68.630	3.113	71.743	1.137	72.879
Baten	-26.425	-1.714	-28.139	-481	-28.620
Saldo van baten en lasten	42.205	1.398	43.604	656	44.259
Reserves					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	-1.358	-445	-1.803	-11	-1.814
Mutaties in de reserves	-1.358	-445	-1.803	-11	-1.814
Saldo van baten en lasten	40.847	953	41.801	645	42.445

Toelichting:

Mutaties tweede tussenrapportage	Bedrag
Bedragen x € 1.000	
Exploitatie	
Technische financiële ontwikkelingen	454
Autonome ontwikkelingen	202
Afval	226
Verschillende ramingen voor inzameling huishoudelijk afval worden geactualiseerd. Het budget voor kwijschelding wordt verlaagd (zie programma Zorgzame gemeente), de uitgaven voor inzameling (DVO) worden verhoogd en de BTW suppletie over 2022 wordt verrekend (voordeel). Het totale nadeel is 132.000. Dat kan voor 36.000 verrekend worden met de egalisatiereserve. Die is daarna leeg.	
P4: Overige mutaties kleiner dan € 100.000	-24
In programma 4 worden de volgende onderwerpen aangepast voor minder dan € 100.000: - Bijdrage in de fusiekosten van de fusie Stichting Regio-omroep Noordkop (nadeel € 21.000) - In 2025 is de bijdrage voor de Kustbus voor 4 afzonderlijke jaren in zijn totaal opgevoerd, er vallen nu drie jaarbijdragen vrij (in 2025 voordeel 45.000) - Het vervallen van de jaarlijkse onttrekking aan de reserve bodemsanering, omdat onttrekking alleen plaats vinden als er werkelijke kosten worden gemaakt (nadeel € 25.000)	
Totaal exploitatie	656
Reserves	
Autonome ontwikkelingen	-11
Afval	-36
P4: Overige mutaties kleiner dan € 100.000	25
Totaal reserves	-11
Saldo van baten en lasten	645

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Primitieve begroting	Wijzigingen t/m 1e Turap	Totaal	2e Turap	Saldo
Bedragen x € 1.000					
Exploitatie					
Lasten	6.294	-1.367	4.927	-844	4.082
Baten	-183.182	-4.748	-187.930	-1.182	-189.112
Saldo van baten en lasten	-176.888	-6.115	-183.003	-2.026	-185.029
Saldo van baten en lasten	-176.888	-6.115	-183.003	-2.026	-185.029

Toelichting:

Mutaties tweede tussenrapportage	Bedrag
Bedragen x € 1.000	
Exploitatie	
Technische financiële ontwikkelingen	-812
Autonome ontwikkelingen	-1.214
Afwikkeling stelpost prijsstijging 2025	321
In 2025 wordt op een aantal onderdelen een hogere prijs in rekening gebracht dan geraamd in de begroting. De werkwijze is dat deze onvermijdelijke kosten eerst in mindering worden gebracht op de stelpost prijsstijging en dat de volledige stelpost gelijktijdig met de verwerking van de meicirculaire wordt afgewikkeld. In 2025 is er meer aan prijsstijging toegekend en staat hier een hogere vergoeding voor prijsstijgingen via het gemeentefonds tegenover. De belangrijkste afwijkingen zijn de kostenstijging in de Jeugdzorg en abusievelijk in de begroting 2025 nog niet verwerkte verhoging van de vergoedingen aan raadsleden. Voor de prijsstijgingen is in de meicirculaire 2025 een extra accres opgenomen.	
Financiering	-827
Wij hebben een rentevoordeel van € 827.000 ingeboekt vanwege de volgende omstandigheden: -De uitvoering van investeringen blijft achter op de planning. -De rentepercentages op de kapitaalmarkt zijn gedaald. -Er zijn meer voorschotten van het Rijk ontvangen dan verwacht.	
Hogere baten OZB	-191
Op basis van de 1e rapportage 2025 van Cocensus wordt een hogere opbrengst uit de OZB voor woningen en niet woningen gerapporteerd. In beide gevallen is er sprake van een incidenteel hogere opbrengst. De hogere opbrengst hangt samen met de totale waarde van de WOZ-objecten. Voor woningen is deze 1,5% hoger dan geraamd en voor Niet-woningen 2%.	
Meicirculaire 2025	-517
De loon-/prijsontwikkeling in de meicirculaire 2025 levert per saldo een voordeel van € 500.000 in 2025. De nog op te voeren prijsstijgingen zijn apart toegelicht.	
Totaal exploitatie	-2.026
Saldo van baten en lasten	-2.026

Overhead

Overhead	Primitieve begroting	Wijzigingen t/m 1e Turap	Totaal	2e Turap	Saldo
Bedragen x € 1.000		2025			
Lasten	30.719	42	30.762	-895	29.866
Baten	-2.353	-178	-2.532	1.202	-1.330
Saldo van baten en lasten	28.366	-136	28.230	307	28.537
Totaal omzet	271.398	21.672	293.070	-5.032	288.038
In % van de omzet	10,45%		9,63%		9,91%

De omvang van de overhead is in deze rapportage praktisch ongewijzigd. Doordat de omvang van de begroting daalt als gevolg van een technische correctie is de overhead uitgedrukt als percentage van het begrotingstotaal gestegen.

Overzicht reserves

Reserves	Boekwaarde	Resultaat	Boekwaarde	+/+	-/-	Boekwaarde
Bedragen x € 1.000	31-12-2024	bestemming	1-1-2025			31-12-2025
Algemene reserve	26.488	-1.790	24.698	0	2.521	22.177
Algemene reserve	29.473	-4.776	24.697	0	0	24.697
Te bestemmen resultaat	-2.986	2.986	0	0	2.521	-2.521
Bestemmingsreserves	18.155	1.790	19.945	0	5.902	14.043
Egalisatiereserve Afvalstoffenheffing	126		126		126	0
Reserve BUIG gelden	1.844		1.844		652	1.192
Reserve Beschermd Wonen	4.918	590	5.508	0	30	5.478
Reserve evenementen	281		281	0	115	166
Reserve Helders perspectief	571		571	0	165	406
Reserve bovenwijkse voorzieningen	133		133	0	0	133
Reserve bodemsanering	1.143		1.143	0		1.143
Reserve molen Visbuurt	200		200	0	200	0
Reserve watergangen	141		141	0	0	141
Reserve nog uit te voeren werkzaamheden	3.414	1.200	4.614	0	4.614	0
Reserve Uitvoering Klimaatakkoord	246		246	0	0	246
Reserve jaarlijks onderhoud haven (PodH)	48		48	0	0	48
Reserve onderhoud civiele kunstwerken	2.139		2.139	0	0	2.139
Reserve van kwetsbare naar kansrijke buurt	1.100		1.100	0	0	1.100
Reserve Hortus Overzee	350		350	0	0	350
Reserve Buurthuizen	400		400	0	0	400
Reserve co-financiering	1.100		1.100	0	0	1.100
Kapitaalegalisatiereserves	17.309		17.309	0	676	16.633
Totaal	61.951	0	61.951	0	9.099	52.852

Recapitulatie

In het onderstaande overzicht wordt het verloop van de primitieve begroting naar de actuele begroting 2025 weergegeven:

Totaaloverzicht	Primitieve begroting	Wijzigingen t/m 1e TURAP	Totaal	2e Turap	Saldo
Bedragen x € 1.000					
Exploitatie					
Lasten	270.425	21.672	292.097	-4.400	287.697
Samenwerkende gemeente	7.713	1.595	9.308	650	9.958
Zorgzame gemeente	134.333	6.113	140.446	-843	139.603
Vitale gemeente	22.731	12.176	34.907	-3.604	31.303
Leefbare gemeente	68.630	3.113	71.743	1.137	72.879
Algemene dekkingsmiddelen	6.294	-1.367	4.927	-844	4.082
Overhead	30.719	42	30.762	-895	29.866
Vennootschapsbelasting	5	0	5	0	5
Baten	-262.124	-20.118	-282.242	3.644	-278.599
Samenwerkende gemeente	-1.450	-1.025	-2.475	-524	-2.998
Zorgzame gemeente	-37.855	-1.172	-39.027	1.406	-37.621
Vitale gemeente	-10.859	-11.281	-22.140	3.222	-18.918
Leefbare gemeente	-26.425	-1.714	-28.139	-481	-28.620
Algemene dekkingsmiddelen	-183.182	-4.748	-187.930	-1.182	-189.112
Overhead	-2.353	-178	-2.532	1.202	-1.330
Saldo van baten en lasten	8.302	1.553	9.855	-756	9.099
Reserves					
Stortingen (lasten)	0	0	0	-632	-632
Onttrekkingen (baten)	-4.660	-1.893	-6.553	607	-5.946
Mutaties in de reserves	-4.660	-1.893	-6.553	-25	-6.578
Begroot te realiseren resultaat	3.641	-340	3.301	-781	2.521
Mutatie algemene reserve	-3.641	340	-3.301	781	-2.521
Gerealiseerd resultaat	0	0	0	0	0

